

(i) Printed Pages : 8]

Roll No.

(ii) Questions : 9+9+9]

Sub. Code :

0	0	3	7
---	---	---	---

Exam. Code :

0	0	0	1
---	---	---	---

**B.A./B.Sc. (General) 1st Semester
Examination**

1127

PSYCHOLOGY

(General Psychology-I)

(In All Mediums)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Note :- (i) Attempt *five* questions in all. All questions carry equal marks.

(ii) Attempt *one* question from each Unit.

(iii) Question No. 1 is compulsory.

(Compulsory Question)

1. Write short answer to any *seven* of the following :

(i) Clinical Psychology

(ii) Nature vs. Nurture

(iii) Freud

NA-276

(1)

Turn Over

(iv) EQ

(v) Applied Psychology

(vi) Observation Method

(vii) Tabula Rasa

(viii) Null Hypothesis

(ix) Primary Needs

(x) Dependent Variable

(xi) Schema

(xii) Need for Achievement

7×2=14

Unit-I

2. Describe the nature of Psychology. What are the various branches of Psychology as an independent field ?

Or

3. Mention various goals of Psychology. Also trace the history of Psychology as a behaviour science.

14

Unit-II

4. What are Emotions ? What are the different types of Emotions ?

Or

5. Describe the Cannon-Bard theory of emotion in detail.

14

NA-276

(2)

Unit-III

6. Describe the Observation Method of Psychology in detail.

Or

7. Write short notes on the following :

(a) Sampling Techniques

(b) Survey Method

14

Unit-IV

8. Describe the concept and nature of motivation. Write McClelland's need theory of motivation in detail.

Or

9. Critically evaluate Maslow's humanistic theory of Motivation.

14

हिन्दी माध्यम

नोट :- (i) कुल पाँच प्रश्नों के उत्तर दीजिए। सभी प्रश्नों के अंक समान हैं।

- (ii) प्रत्येक इकाई से एक प्रश्न का उत्तर दीजिए।
 - (iii) प्रश्न संख्या 1 अनिवार्य है।
- अनिवार्य प्रश्न**

1. किन्हीं सात प्रश्नों के संक्षिप्त उत्तर दीजिए :

- (i) नैदानिक मनोविज्ञान
- (ii) प्रकृति बनाम पालन-पोषण
- (iii) प्रायड
- (iv) EQ
- (v) एल्साइड मनोविज्ञान
- (vi) अवलोकन विधि
- (vii) टेबुला रासा
- (viii) शून्य परिकल्पना
- (ix) प्राथमिक आवश्यकताएँ
- (x) आश्रित चर

NA-276

(4)

(xi) योजना

(xii) उपलब्धि के लिए आवश्यकता 7x2=14

इकाई-I

2. मनोविज्ञान की प्रकृति का वर्णन कीजिए। स्वतंत्रता के क्षेत्र में मनोविज्ञान की विभिन्न शाखाएँ क्या हैं ?

अथवा

3. मनोविज्ञान के विभिन्न उद्देश्य बताइए। व्यवहारात्मक विज्ञान के रूप में मनोविज्ञान के इतिहास का रेखण कीजिए। 14

इकाई-II

4. भावनाएँ क्या हैं ? इसके कितने प्रकार हैं ?

अथवा

5. कैनेनबार्ड के भावनात्मक सिद्धान्त का विस्तृत वर्णन कीजिए। 14

इकाई-III

6. मनोविज्ञान की अवलोकन विधि का विस्तृत वर्णन कीजिए।

अथवा

7. निम्नलिखित पर संक्षिप्त टिप्पणियाँ लिखिए :

(अ) प्रतिचयन तकनीक

(ब) सर्वेक्षण विधि

14

इकाई-IV

8. प्रेरणा की अवधारणा तथा प्रकृति का वर्णन कीजिए। मैक्कलीलैंड की प्रेरणा के आवश्यकता सिद्धान्त को विस्तार से लिखिए।

अथवा

9. मैस्लो की प्रेरणा के मानवतावादी सिद्धान्त का मूल्यांकन कीजिए।

14

ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਧਿਅਮ

- ਨੋਟ : (i) ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਿਓ । ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਸਮਾਨ ਹਨ ।
- (ii) ਹਰ ਇੱਕ ਇਕਾਈ ਤੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿਓ ।
- (iii) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ : 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ।

ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਕਿਸੇ ਸੱਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਜਵਾਬ ਦਿਓ :

- (i) ਨੈਦਾਨਿਕ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ
- (ii) ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤੀ ਬਨਾਮ ਪਾਲਣ - ਪੋਸਣਾ
- (iii) ਫਰਾਇਡ
- (iv) EQ
- (v) ਐਪਲਾਇਡ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ
- (vi) ਜਾਂਚ-ਪੜਤਾਲ ਢੰਗ
- (vii) ਟੇਬੁਲਾ ਰਾਸਾ
- (viii) ਸਿਫਰ ਪਰਿਕਲਪਨਾ
- (ix) ਮੁਢਲੀਆਂ ਲੋੜਾਂ
- (x) ਆਸ਼ਰਿਤ ਚਰ
- (xi) ਯੋਜਨਾ
- (xii) ਉਪਲਬਧੀ ਲਈ ਲੋੜ

7×2=14

ਇਕਾਈ-I

2. ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ । ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਕੀ ਹਨ ?

ਜਾਂ

3. ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ। ਵਿਵਹਾਰਤਮਕ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਇਤਹਾਸ ਦਾ ਪ੍ਰੀਖਣ ਕਰੋ। 14

ਇਕਾਈ-II

4. ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਕੀ ਹਨ ? ਇਸ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ ?

ਜਾਂ

5. ਕੈਨਨਬਾਰਡ ਦੇ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 14

ਇਕਾਈ-III

6. ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਜਾਂਚ-ਪੜਤਾਲ ਦੇ ਢੰਗ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

ਜਾਂ

7. ਨਿੱਚੇ ਲਿਖੇ ਉੱਤੇ ਸੰਖੇਪ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਲਿਖੋ :

- (i) ਪ੍ਰਤੀਚੇਤਨ ਤਕਨੀਕ
- (ii) ਸਰਵੇਖਣ ਢੰਗ

14

ਇਕਾਈ-IV

8. ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੀ ਧਾਰਣਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। ਮੈਂਕਲੀਲੈਂਡ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੇ ਲੋੜ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਲਿਖੋ।

ਜਾਂ

9. ਮੈਸਲੋ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੇ ਮਾਨਵਤਾਵਾਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਲੇਖਾ ਜੋਖਾ ਕਰੋ। 14